

Ы.Алтынсарин атындағы №65 мектеп-гимназия

Сабақтың тақырыбы:

“Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы”

Сыныбы:

Сынып жетекшісі:

Сыбайлас-жемқорлық деген не?

“Сыбайлас-жемқорлық” деген “параға сатып алу”, “пара” ретінде, “*corruptio*” деген латын сөзін алып, анықтауға мүмкіндік береді. Рим құқығында сондай-ақ “*corruptio*” түсінік болған, ол жалпы сөзбен айтқанда “сындыру, бүлдіру, бұзу, зақымдау, жалғандау, параға сатып алу” деген түсінік берген де, құқыққа қарсы іс-әрекетті білдірген. Орыс тілінің түсіндірме сөздігі сыбайлас-жемқорлықты пара беріп сатып алу, лауазымды адамдардың, саяси қайраткерлердің сатқындығы ретінде сипаттайды.

~~СЫБАЙЛАС
ЖЕМҚОРЛЫҚ~~

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу

ҚР қылмыстық
кодексінің

311 бап пара
алу

228 бап
өкілеттіктерді
теріс пайдалану

Қызмет
өкілеттігін теріс
пайдалану

231 бап
коммерциялық
сатып алу

308 бап билікті
н\се қыметтік
өкілеттікті асыра
пайдалану

ЖЕМҚОРЛЫҚ ЗАРДАБЫ

- Экономикалық өсу қарқынның тежелуіне
- Әлеуметтік, саяси шиеленістердің құрт асқуынуына ұрындырады.
- Жоғары лауазымды мемлекеттік қызметкерлер жаппай жемқорлыққа салынған жағдайда құқық қорғау органдары оларды жасаған қылмыстары үшін қылмыстық жауапкершілікке тарта алмайтын жағдай қалыптасады.

Сыбайлас жемқорлықпен күрес –

Қазақстанның бүгінгі күнгі күрделі мәселесінің бірі болып отыр. Үлкен әлеуметтік қасірет болып табылатын ол саяси даму тұрғысынан бір-біріне ұқсамайтын әлемдегі барлық елдердің қай-қайсысын да қат-ты алаңдататыны анық.

Сыбайлас жемқорлық бұл мемлекеттік міндеттерді атқаратын адамдардың, сондай-ақ, соларға теңестірілгендердің лауазымдық қызметін және соған байланысты мүмкіндіктерін пайдалана отырып не мүліктік пайда алу үшін олардың өз өкілеттіктерін өзгеше пайдалануы, жеке өзі немесе делдалдар арқылы заңда көзделмеген мүліктік игіліктер мен артықшылықтар алуды, сол сияқты, бұл адамдарға жеке және заңды тұлғаларды аталған игіліктер мен артықшылықтарды құқыққа қарсы беруі арқылы оларды сатып алу.

Жемқорлықтың алдын алатын 7 қағида

1995 жылы Ұлыбританияда Нолан Комиссиясы жемқорлықтың алдын алатын 7 қағида қабылдаған:

1. Риясыздық. Лауазымды қызметкерлер қоғамдық мүддені жоғары ескере отырып, бір шешімге келеді.
2. Сатыпмастық. Лауазымды қызметкерлердің өздерін басқа бір адамдарға не ұйымдарға қаржылық тәуелсіздікке қоймағаны дұрыс.
3. Әділдік. Жоғары қызметке тағайындау, келісім шарт жасау, марапаттау мәселелері бойынша шешім қабылдағанда лауазымды қызметкерлер үміткердің кәсіби қабілеттерін, іскерлігін ескеруі тиіс.
4. Есептілік. Лауазымды қызметкерлер қоғамның алдында өздерінің істеген ісі, қабылдаған шешімдері бойынша есеп беріп отыруы керек.
5. Ашықтық. Лауазымды қызметкерлердің шешімдері мен істері қоғамға ашық болуы тиіс. Әр шешім дәйектеліп отыруға міндетті.
6. Арды, абыройды сақтаушылық. Лауазымды қызметкерлер өздерінің мүдделері туралы ашық айтып, егер де осы мүдделері олардың істеген жұмысына қайшылық келтірсе, қоғамның пайдасына әкелетін шешімге келуге тиісті.
7. Басшылық. Лауазымды қызметкерлер осы аталған қағидаларды қолдана отырып, басшылықты орындап, өзінің дұрыс істерімен, мінез-құлқымен үлгі көрсетіп отыруға міндетті.

**БІЗДІҢ ҚОҒАМДА СЫБАЙЛАС
ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ОРЫН ЖОҚ**

Қазақстан Республикасы Қалмыстық заңнамасы сыбайлас жемқорлыққа түсінік бермейді, алайда сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет етудің жеткілікті құралдарын қамтиды. ҚР Қылмыстық кодексі бойынша сыбайлас жемқорлықпен байланысты қылмыс деп сыбайлас жемқорлыққа қатысты барлық негізгі белгілері бар лауазымдық қылмыстарды санаған жөн. Сыбайлас жемқорлықпен байланысты қылмыстар тізімі қылмыстың 16 құрамын қамтиды [2].

**ҚР 37 мемлекет
қабылдаған конвенцияға
қосыла отырып, 1998
жылы 2 шілдеде
«Сыбайлас жемқорлыққа
қарсы күрес туралы» заң
қабылдады**

**Қазақстанда сондай-ақ
сыбайлас жемқорлық
үшін қылмыстық,
тәртіптік, әкімшілік
жауапкершілікті
реттейтін арнайы
нормативтік –құқықтық
актілерде қабылданды**

Қорытынды

- Жемқорлық рас, жаһанға жайылған кесапат. Ол кесапатты әлемде кез келген қу тұяқ таратып жүре беретін болды. М/лы Мұхиттың арғы жағынан бір ысқаяқ Қазақстанаға келедіде шаруанды жайғап, қарыныңды майлап беремін деп соғады. Біздің кісілер оған, әрине, бек сенеді де «Орамал тон болмасада жол боладының» кәдесін жасап береді. Одан кейін әлемдік деңгейде шу шығады. Ол шуды басу үшін , әлекедей жалынып тағы бір қу шығады.
- Жемқорлық өрмекшінің торы сияқты жер жиһандағы елдердің бәрін шырмап алған құбылыс. Трансперенси Интернешнл халықаралық ұйымның мамандары қай мемлекетте кедейшілік басым, қай мемлекетте әлеуметтік ахуал ұшығып тұр сол мемлекетті пәреқорлық , жемқорлық, коррупция жайлаған дейді.

*Назарларыңызға
рахмет!!!*

